

ביצה יג

שאלה אחרת בעניין יום טוב ופסיקת רבא: אושפיזיכניה דרבא בר רב חנן הוה ליה אסורייתא דחרדלא, אמר ליה: מהו לפרוכי ומיכל מנייהו ביום טוב? לא הוה בידיה,

אתא לקמיה דרבא. אמר ליה: מוללין מלילות ומפרכין קטניות ביום טוב.

קושי 2 על רבא: אם כן מצינו תרומה שזכאי בהרמתה, ותנן: **לא, אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה וכו'!**

תירוץ: לא קשיא הא - רבי, הא - רבי יוסי ברבי יהודה. דתניא:

רבי יוסי ברבי יהודה	רבי	
אוכל מהן עראי ופטור	הכניס שבלין לעשות מהן עיסה	
פוטר	מחייב	למוללין במלילות
לא, אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה וכו'!		תיאום הדעות לסוגייתנו

קושי על התירוץ: ולרבי יוסי ברבי יהודה נמי משכחת לה, כגון שהכניס שבלין לעשות מהן עיסה, ונמלך עליהן למוללין ביום טוב, דטבלא ביומיה.

תירוץ: אלא מאי תרומה - רוב תרומה.

דיון במחלוקת רבי ור' יוסי:

גירסה 2	גירסה 1	
מחלוקת בשבלין, אבל בקטניות - דברי הכל אסורייתא לא טבלא.	מחלוקת בשבלין, אבל בקטניות - דברי הכל אסורייתא טבלא	דברי אביי
להקשות על דברי אביי - מאי לאו - טבל טבול של תרומה!	לחזק דברי אביי - מאי לאו רבי יוסי ברבי יהודה היא, דאמר התם לא טבלא, הכא טבלא	הבאת ברייתא מי שהיו לו חבילי תלתן של טבל - הרי זה כותש, ומחשב כמה זרע יש בהם, ומפריש על הזרע ואינו מפריש על העץ.
לא, טבל טבול של תרומת מעשר, וכדברי אבהו אמר רבי שמעון בן לקיש. דאמר רבי אבהו אמר רבי שמעון בן לקיש: מעשר ראשון שהקדימו בשבלין - שמו טובלו לתרומת מעשר. קושי 1: כותש למה לי? לימא ליה: כי היכי דיהבו לי - הכי יהיבנא לך! <u>תירוץ</u> : אמר רבא: קנסא. ברייתא לחזק דברי ר' אבהו בשם ר' שמעון בן לקיש : תניא נמי הכי; בן לוי שנתנו לו שבלין במעשרותיו - עושה אותן גורן, ענבים - עושה אותן יין. זיתים - עושה אותן שמן ומפריש עליהם תרומת מעשר, ונותנן לכהן. שכשם שתרומה גדולה אינה ניטלת אלא מן הגורן ומן היקב, כך תרומת מעשר אינה ניטלת אלא מן הגורן ומן היקב. קושי 2: מחשב? הא מדידה בעי! <u>תירוץ</u> : הא מני - אבא אלעזר בן גימל היא. דתניא, אבא אלעזר בן גימל אומר: תרומת מעשר - בכתי תרומות הכתוב מדבר, אחת תרומה גדולה ואחת תרומת מעשר. כשם שתרומה גדולה ניטלת באומד ובמחשבה - כך תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה	לא, רבי היא קושי : אי רבי היא, מאי אריא תלתן? אפילו שבלין נמי! <u>דחיית הקושי</u> : אלא מאי - רבי יוסי ברבי יהודה, לשמעין שאר מיני קטניות וכל שכן תלתן! <u>תירוץ</u> : אלא, תלתן אצטריכא ליה, סלקא דעתך אמינא: הואיל וטעם עצו ופריו שוה לפרוש נמי אעצו, קא משמע לן. אין הכרעה אם הברייתא כר' יוסי או כרבי - ולכן אין חיזוק לדברי אביי	דחייה

דיון בדברי ר' אבהו בשם ריש לקיש: גופא, אמר רבי אבהו אמר רבי שמעון בן לקיש: מעשר ראשון שהקדימו בשבלין - שמו טובלו לתרומת מעשר.
שאלה: מאי טעמא? (אם אין גמר מלאכה, למה חייבים בתרומה?)
תשובה: אמר רבא: הואיל ויצא עליו שם מעשר.

עוד דין קשור: אמר רבי שמעון בן לקיש: מעשר ראשון שהקדימו בשבלין - פטור מתרומה גדולה, שנאמר **והראתם מננו תרומת ה' מעשר מן האצטר, מעשר מן המעשר אמרתי לך, ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר**.
קושי: אמר ליה רב פפא לאביי: אי הכי, אפילו הקדימו בכרי נמי!
תירוץ: אמר ליה: עליך אמר קרא **מכא מתנותיכם תרומו את כל תרומת ה'**.
קושי: ומה ראית?
תירוץ: האי אדגן, והאי לא אדגן.

עוד בעניני המלילות

ציטוט ממשנה: תנן התם: **המקלף שעורין מקלף אחת ואוכל, ואם קלף ונתן לתוך ידו - חייב**.
דברי ר' אלעזר על המשנה: אמר רבי אלעזר: וכן לשבת.
דחיית דברי ר' אלעזר: איני? והא רב מקלפא ליה דביתהו כסי, כסי, ורבי חייא מקלפא ליה דביתהו כסי, כסי!
נוסח אחר בדברי ר' אלעזר (בעקבות הדחייה): אלא, אי אתמר אסיפא אתמר: **המולל מלילות של חטים - מנפח על יד, ואוכל, ואם נפח ונתן לתוך חיקו - חייב**.
דברי ר' אלעזר על משפט זה: אמר רבי אלעזר: וכן לשבת.
קושי: מתקיף לה רבי אבא בר ממל: ורישא, למעשר - אין, לשבת לא? ומי איכא מידי דלענין שבת לא הוי גמר מלאכה, ולמעשר הוי גמר מלאכה?
תירוץ: מתקיף לה רב ששת בריה דרב אידי: ולא? והא גרנן למעשר, דתנן: **איזהו גרנן למעשר? הקשואין והדלועין משיפקסו, ושלא פקסו - משיעמיד ערמה**. ותנן נמי גבי בצלים: **משיעמיד ערמה**. ואילו גבי שבת - העמדת ערמה פטור! אלא מאי אית לך למימר - מלאכת מחשבת אסרה תורה, הכא נמי: מלאכת מחשבת אסרה תורה.

שאלה: כיצד מולל (ביום טוב)?

- תשובה 1: אביי משמיה דרב יוסף אמר: חדא אחדא.
תשובה 2: ורב אויא משמיה דרב יוסף אמר: חדא אתרתי.
תשובה 3: רבא אמר: כיון דמשני - אפילו חדא אכולהו נמי.

